

**DIGITAAL
HUMANISME**

JOB MEUTER

DIGITAAL HUMANISME

FUNCTIE

Onderwijskundig leider
Cluster Techniek VISTA college.

FUNCTIEINHOUD

Onderwijsinnovatie ontwerpen
en implementeren bij onderwijsteams.

Wat als onze werkzaamheden overgenomen worden door robots, kunstmatige intelligentie en digitalisering? Dit is een vraag die veel mensen bezighoudt. We leven nu namelijk in een tijdperk dat wordt gekarakteriseerd door een nieuwe golf van automatisering en digitalisering. Sommige werknemers zullen hun baan verliezen doordat, bijvoorbeeld robots, het werk efficiënter kunnen uitvoeren tegen een lagere kostprijs. Menig loonwerk zal een menselijke toets blijven vereisen zoals verpleging of onderwijs. Maar ook in het onderwijs ontkomen we niet aan digitalisering. Kennis is in de onlinewereld overal beschikbaar. Dit verandert ook de rol van het onderwijs als baken van kennis en kunde. Het onderwijs zal meer gebruiken gaan maken van digitale technologie als ondersteuning in het lesgeven en staat aan het begin van een digitale transformatie. Bij een digitale transformatie hoort ook een nieuwe onderwijsvisie. Deze visie is nodig om studenten, bedrijven en de samenleving te helpen om een succesvolle overstap te laten maken naar een (meer) digitale economie. Daarom introduceert het VISTA college het digitaal humanisme (een antwoord op de vraag 'hoe om te gaan met die digitale transformatie).

DIGITAAL HUMANISME

Hierbij wordt meteen de voetnoot geplaatst bij het verloren gaan van banen: er gaat ook veel loonwerk verloren omdat bedrijven er niet in slagen om de overstap te maken naar de digitale economie. Dit is een onderwerp waar veel bedrijven mee worstelen, ook in Limburg. Door middel van onze nieuwe onderwijsvisie en methodes willen we niet alleen het gat dichtten tussen vraag en aanbod in de arbeidsmarkt, maar ook de bedrijven ondersteunen bij de overstap naar een digitale geautomatiseerde economie door goed opgeleide werknemers te leveren.

In het digitaal humanisme is de mens belangrijk en staat het zelfstandig denken centraal. Het doel van het VISTA college is om onafhankelijke en goed ontwikkelde werknemers op de arbeidsmarkt zetten. Om onafhankelijk te kunnen functioneren is het van belang dat de student verschillende aspecten van een probleem of onderwerp kan belichten en conceptueel kan nadenken over aankomende veranderingen. Hierdoor kun je een duidelijke mening formuleren of anticiperend reageren op veranderingen in je werkveld.

LEAN BASED THINKING

Nadenken is niet zomaar een vaardigheid, het vraagt een proactieve houding van de student. De theorie van Dr. Edward de Bono geeft een mooie basis voor conceptueel denken en het belichten van verschillende aspecten van een bepaald onderwerp. De Bono heeft namelijk zes verschillende “denkhoeden” bedacht die het denken van de student oprekken.

DE HOEDEN VAN DE BONO

Denken gebaseerd op informatie en kennis

Denken gebaseerd op emoties

Denken gebaseerd op kansen en mogelijkheden

Denken gebaseerd op kritiek en risico's

Denken gebaseerd op creativiteit

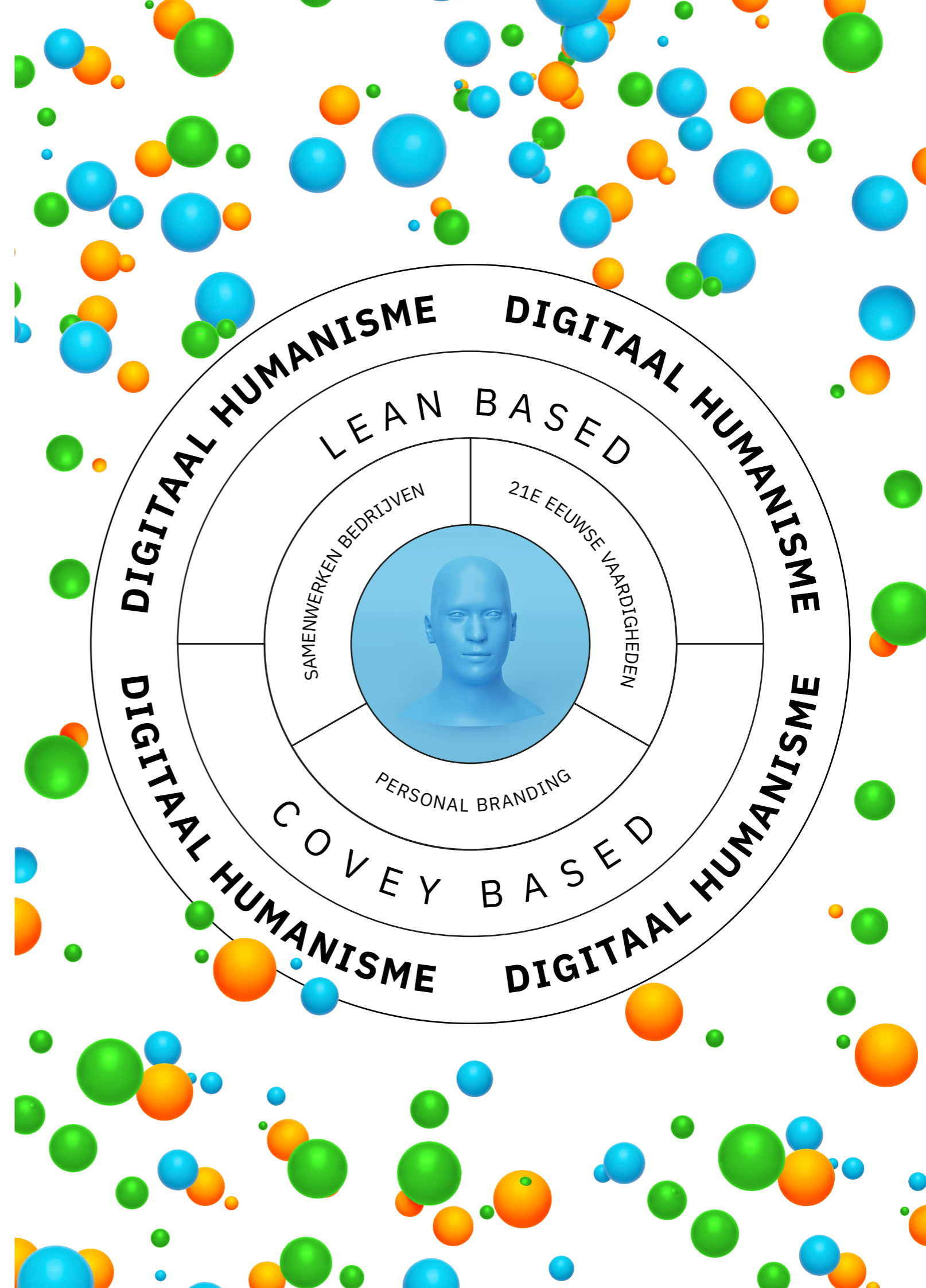

Denken gebaseerd op structuur en plannings

De kracht van deze denkpatronen is het eenvoudige visuele herkenbare concept. De denkpatronen dragen wij als mens allemaal met ons mee. Een kleur heeft onze voorkeur, onze natuurlijke interesse. Dat maakt ons uniek. Toch zijn wij allemaal in staat om met ieder denkpatroon te denken. Met name in samenwerking worden de denkpatronen versterkt. In communicatie wordt helder wie welk denkpatroon goed beheerst. Zo kunnen studenten meer van elkaar leren. Verder gaan ze de eigen denkpatronen herkennen en erkennen.

Door veel te werken met de denkpatronen leren de studenten zichzelf echt kennen. Ze kunnen, dankzij de ervaring met de denkpatronen, ervaren dat hun gedachte, zienswijze en logische aanpak een erkenning van hun eigen bestaan. Deze bewustwording vind ik essentieel voor de humanistische onderbouwing. De student is meer dan een product met gereproduceerde kennis binnen een bepaald werkveld. De student is een persoon die zelfstandig eigenaar is van het eigen denken.

**DE STUDENT IS
EEN PERSOON
DIE ZELFSTANDIG
EIGENAAR IS VAN
HET EIGEN
DENKEN**

DIDACTIEK

Om deze onderwijstheorie vorm te geven is er heil gezocht in het gedachtegoed van Lean Six Sigma. Dit is een methodiek voor het optimaliseren van processen. In casu betekent dit het leerproces van de student. Bij Lean wordt veel gebruik gemaakt van visuele templates zoals verbeterborden, het fishbone diagram en de 5 why's. Al deze middelen zijn inwisselbaar in te zetten. Hierdoor kun je een cyclus creëren die past bij de student. Ook de zes denkhoeden vormen een cyclus waardoor de theorie van de Bono en de methodologie van Lean lesgeven, nauw in elkaar schuiven. Dit vormt het nieuwe didactische model: Lean based thinking.

Om deze manier van onderwijs te laten slagen is er ook een gedragsverandering nodig bij docenten en studenten. De student moet een actieve houding aannemen en de docent zal meer een rol aannemen van "denkdata analist". De docent wordt een coach van het denkproces van de student. Hij of zij zal het denken van de student analyseren en begeleiden naar de juiste richting. Of bijsturen door middel van kennis of vormen van een sociale vaardigheid.

PEDAGOGIEK

Deze gedragsveranderingen ontstaan niet zomaar bij docenten en studenten. Ook hierin moeten beide partijen begeleid worden. Deze begeleiding kan gevonden in het gedachtegoed van Stephen Covey. In zijn theorie worden zeven gewoonten gehanteerd, de eerste gewoonte legt een stevige basis en de andere gewoonten zorgen ervoor dat je doelgericht naar een onderbouwd resultaat kan toewerken. Het internaliseren van deze theorie, door studenten, zorgt ervoor dat ze hun eigen leerdoelen kunnen opstellen en steeds meer eigenaar worden van hun leerproces en zichzelf als persoon en daarbij ook 21e eeuwse vaardigheden bij ontwikkelen (lees: vaardigheden die in de toekomst nodig zullen zijn, ondanks dat we niet weten wat deze precies zullen zijn).

Ook deze pedagogische theorie vormt een cyclus die goed geïntegreerd met de hierboven beschreven didactische modellen. Beide modellen zijn met name gefocust op het persoonlijk ontwikkelen van de student en het zelfstandig nadenken. Kennisoverdracht is secundair geworden. Omdat de mens centraal blijft staan in deze nieuwe leer methode is het woord "humanisme" toegevoegd aan onze nieuwe onderwijsvisie.

DOOR HET OMARMEN VAN DE TECHNOLOGIE, WORDT DE NIEUWE GENERATIE STUDENTEN VOORBEREIDT

DIGITAAL

Net zoals in de bedrijfswereld omarmt ook het onderwijs de digitalisering. En de digitalisering kan de nieuwe onderwijsvisie ook ondersteunen waar het moet. Door het visualiseren van denk- en gedragspatronen kunnen we deze patronen categoriseren en voorspellen. Dit zorgt ervoor dat het leerplan van de student nauwkeurig bijgehouden kan worden en bijgestuurd waar nodig. Door deze inzichten uit de gepersonaliseerde leersystemen kan de begeleiding van de docent effectiever en efficiënter ingezet worden.

Ook kan er door de digitalisatie locatie-onafhankelijk gewerkt worden. De klaslokalen zijn niet meer in de hedendaagse hoeveelheden nodig. Er kunnen ruimtes gemaakt worden voor workshops, brainstorms en het samenkomen van studenten. Deze manier van onderwijs zal de creativiteit bij de student inspireren. Door digitalisering kan de infrastructuur van het huidige onderwijs ook omgegooid worden en inspelen op de veranderende wereld, vandaar het woord "digitaal" in de nieuwe onderwijsvisie.

En bovenal, door het omarmen van de technologie, wordt de nieuwe generatie studenten voorbereid op het samenwerken met kunstmatige intelligentie, automatisering en digitalisering. Hiermee houdt de maatschappij ook als collectief de regie over de vooruitgang in de technologische wereld.